

CvT POP, 1 december 2016
Agendapunt 6, bijlage 6.2

Werkplan 2016

Regiebureau POP

Utrecht, november 2015

Inhoudsopgave

0. Voorwoord

1. Inleiding

2. Werkzaamheden 2016

2.1 Programmamanagement POP2

- 2.1.1. Programmabegeleiding en -toezicht
- 2.1.2. Planning en control
- 2.1.3. Monitoring en evaluatie

2.2 Programmamanagement POP3

- 2.2.1. Implementatie POP3: de puntjes op de i
- 2.2.2. Programmabegeleiding en -toezicht
- 2.2.3. Planning en control
- 2.2.4. Monitoring en evaluatie
- 2.2.5. EU-aangelegenheden

2.3 Nationaal Plattelandsnetwerk

- 2.3.1. Doelen en taken Nationaal Plattelandsnetwerk
- 2.3.2. Network Support Unit
- 2.3.3. Lancering nieuwe website en inzet communicatiemiddelen
- 2.3.4. Organisatie van bijeenkomsten
- 2.3.5. Het informeren over praktijkvoorbeelden
- 2.3.6. LEADER
- 2.3.7. Europees Innovatie Partnerschap Landbouw (EIP-Agri)
- 2.3.8. Europese aangelegenheden
- 2.3.9. Self-assessment, monitoring en evaluatie

3. Bedrijfsvoering

3.1 Organisatie

3.2 Begroting

Bijlagen

1. Samenstelling Comité van Toezicht POP Nederland per 1 januari 2016
2. Personeel Regiebureau POP per 1 januari 2016

0. Voorwoord

Op 13 februari 2015 is het Nederlandse Plattelands Ontwikkelingsprogramma 2014-2020 (POP3) goedgekeurd door de Europese Commissie. Daarmee is een nieuwe periode van Europese subsidiemogelijkheden voor de landbouw en het landelijk gebied van start gegaan. Nederland wil met de uitvoering van POP3 bijdragen aan een concurrerende, innovatieve, duurzame en toekomstbestendige agrarische sector en bijdragen aan (inter)nationale doelen op het gebied van natuur, water en milieu. Daarnaast stimuleert POP3 ontwikkelingen op het platteland.

Het Regiebureau POP is een gezamenlijke programmadirectie van het ministerie van Economische Zaken en de twaalf provincies en sinds 2000 belast met de begeleiding van de uitvoering van het POP. Sinds vorig jaar hebben Rijk en provincies ook de ondersteuning van het Nationaal Plattelandsnetwerk en de coördinerende en faciliterende rol voor het European Innovation Partnership Agri (EIP-Agri) bij het Regiebureau ondergebracht. Voor de uitvoering van die taken is sinds afgelopen maand april een aantal nieuwe medewerkers bij het Regiebureau gedetacheerd.

Voor u ligt het werkplan 2016 van het Regiebureau POP. Daarin kunnen twee delen worden onderscheiden: werkzaamheden, gericht op de implementatie en begeleiding van de uitvoering van het programma, en werkzaamheden ter ondersteuning van het Nationaal Plattelands Netwerk en EIP Agri. Beschreven wordt hoe de beschikbare uren in 2016 in grote lijnen zullen worden ingezet.

Op het moment van schrijven is de financiële afronding van POP2 in volle gang. Maar ook in 2016 zal POP2 nog aandacht vergen, zoals voor de Ex post evaluatie en de Voortgangsrapportage 2015.

Het is de verwachting en de bedoeling, dat het POP3 in 2016 volledig op stoom komt.

Hoewel het afgelopen jaar veel tijd en aandacht is besteed aan het inregelen van de uitvoering, verloopt het proces in de praktijk te langzaam. Dit jaar moet het toch echt gaan gebeuren. Het programma is weliswaar in februari 2015 goedgekeurd door de Europese Commissie, maar 2016 is feitelijk al het derde jaar van de POP3-periode, die loopt van 2014 tot en met 2020.

Vanaf 1 januari 2016 bekleedt Nederland het voorzitterschap van de Europese Unie. In dat kader zal in Amsterdam een groot aantal vergaderingen, conferenties en andere bijeenkomsten worden georganiseerd. Uiteraard zal het Nationaal Plattelands Netwerk deze gelegenheid niet onbenut laten om binnen- en buitenlandse relaties met elkaar in contact te brengen. Reserveert u alvast 11 en 12 mei 2016 in uw agenda. Dan zal de door onze National Support Unit georganiseerde conferentie 'Amsterdam Rural Forum' plaatsvinden.

Verder is het de verwachting dat in 2016 de eerste resultaten zichtbaar worden van de nationale coördinatie van het EIP-Agri, die aan het Regiebureau is toevertrouwd.

Kortom, het Regiebureau wil van 2016 een veelbelovend POP-jaar maken!

Hans Zwetsloot
Directeur Regiebureau POP

1. Inleiding

Het Regiebureau Plattelandsontwikkelingsprogramma (Regiebureau POP) is een gezamenlijke programmadirectie van het ministerie van Economische Zaken (EZ) en de twaalf provincies. Het Regiebureau ondersteunt de Staatssecretaris van het ministerie van EZ - als formele Beheerautoriteit van het programma - en de provincies bij de uitvoering van taken en verplichtingen, die voortvloeien uit de verschillende verordeningen op het gebied van het plattelandsbeleid van de Europese Unie (TK brief 2 april 2014 kenmerk DGA-ELV/14047488).

De Staatsecretaris van EZ heeft diverse uitvoeringstaken aan de provincies overgedragen, zoals het opstellen van POP3-subsidieregelingen en de openstellingen van die regelingen. Naast het subsidieloket dragen de provincies zorg voor de cofinanciering. RVO.nl verzorgt als betaalorgaan de subsidiebetalingen aan de eindbegunstigden en declareert deze bedragen bij de Europese Commissie.

Het Regiebureau stuurt sinds 2000 op een volledige realisatie van het POP langs een vlekkeloos parcours. Onder de regiefunctie vallen taken als het toezicht houden op de uitvoering, het bewaken van de realisatie van de voor Nederland beschikbare EU-enveloppe, de advisering van provincies en het Rijk op POP-gebied, het onderhandelen met de Europese Commissie over wijzigingen van het POP en het opzetten van een monitoring- en evaluatiemethodiek. Tevens voert het Regiebureau het secretariaat van het Comité van Toezicht POP NL. Dit wettelijk voorgeschreven comité ziet toe op de uitvoering van het POP.

In de POP3-periode (2015-2020) biedt het Regiebureau POP ook ondersteunende werkzaamheden voor het Nationaal Plattelandsnetwerk en het Europese Innovatie Partnership Landbouw (EIP-Agri). De netwerkfunctie bestaat onder andere uit het betrekken van stakeholders, gericht op een goede uitvoering van POP3. Daarnaast is het bevorderen van innovatieprocessen een belangrijke taak van het netwerk, evenals het coördineren en faciliteren van operationele groepen in het kader van het EIP-Agri. De werkwijze en de basis voor de werkzaamheden zijn vastgelegd in de netwerkstrategie, voorgelegd aan het Comité van Toezicht op 24 juni 2015.

Het jaarlijkse werkplan van het Regiebureau POP beschrijft de voorgenomen werkzaamheden voor het komende jaar, en geeft indicatief aan hoe de beschikbare uren worden ingezet. Het werkplan wordt ter goedkeuring voorgelegd aan het Comité van Toezicht waarin, naast het ministerie van EZ en de provincies, ook de VNG, de Unie van Waterschappen, de natuur- en milieuorganisaties, de sociale- en economische partners en de landbouworganisaties vertegenwoordigd zijn. Het werkplan legt daarmee de afspraken vast over de inzet in het betreffende planningsjaar tussen het Regiebureau en de opdrachtgevers.

In onderstaande tabel worden voor 2016 de hoofdbestanddelen van de werkzaamheden van het Regiebureau gegeven, alsmede een indicatie van de tijdsinzet bij een organisatie van 11 fte à 1.600 uren per fte.

Werkzaamheden	Tijdsinzet/uren
Programmamanagement POP2	1.000
Programmamanagement POP3	5.000
Monitoring en evaluatie	1.400
Nationaal Plattelandsnetwerk	3.200
EIP-Agri	2.100
Communicatie	2.900
Management en bedrijfsvoering	2.000
TOTAAL	17.600

Tabel 1: Overzicht Organen en Overlegstructuren rondom POP3

Organen voortvloeiend uit EU-wetgeving	
Lidstaatvertegenwoordiger	EZ is voor POP3 de Member State Authority (MSA)
Beheerautoriteit	De Staatssecretaris van EZ ziet toe op een doelmatige, doeltreffende en correcte wijze van beheer en uitvoering van POP3.
Betaalorgaan	RVO.nl is de enige instantie die de Europese landbouwsubsidies mag uitbetalen en mag declareren in Brussel.
Overlegstructuren POP3 in Nederland	
Comité van Toezicht (CvT) POP	Formeel orgaan bestaande uit vertegenwoordigers van EZ, provincies en maatschappelijke partners. De Europese Commissie is adviserend lid.
Opdrachtgevers- en uitvoeringsoverleg (OU-POP)	Overleg op managementniveau bestaande uit vertegenwoordigers van EZ en provincies, RVO.nl en Regiebureau.
Twaalf Provinciën Overleg (TPO)	Regulier afstemmingsoverleg tussen alle provincies, RVO.nl en Regiebureau POP.
Begeleidingsteam (B-team)	Team bestaande uit medewerkers van EZ, RVO.nl, ADR, NVWA, provincies en Regiebureau POP. Het team adviseert RVO.nl over de interpretatie met betrekking tot EU-conformiteit.
Landsdelig bestuurlijk overleg (LB POP)	Bestuurlijke afstemming ten behoeve van CvT en/of OU POP. Landsdelige provinciale vertegenwoordiging.
Europese organen en overlegstructuren	
Landendesk DG Agri	Onderdeel van DG Agri, belast met de ondersteuning van Nederland bij de uitvoering van POP3
Rural Development Committee (RDC)	Plattelandsontwikkelingscomité, waarin de EC met de lidstaten overlegt over de voortgang van de plattelandsontwikkelingsprogramma's
Comité van de landbouwfondsen	Comité waarin de EC met de lidstaten de voortgang van het GLB bespreekt, met name gericht op financiële afstemming tussen pijler 1 en 2.
Assembly and Steering Group for Rural Networks 2014-2020	De Assembly is een Europees strategisch en beleidsbepalend orgaan voor plattelandsnetwerken, de Steering Group coördineert activiteiten en thematische werk t.b.v. plattelandsnetwerken
European Network for Rural Development (ENRD)-contactpoint en Servicepoint EIP-Agri	ondersteunen Nationale netwerken, organiseren en coördineren activiteiten en kennisuitwisseling op EU-niveau.
Helpdesk Monitoring & Evaluation	Ondersteunt lidstaten bij de uitvoering van monitoring en evaluatie.

2. Werkzaamheden 2016

2.1 Programmamanagement POP3

2.2.1 Implementatie POP3: de puntjes op de i

In 2015 is gewerkt aan een landelijke uniforme werkwijze voor de uitvoering, een modelverordening en openstellingsbesluiten. Hiermee is de eerste fase van de implementatie grotendeels afgerond.

De volgende fase is gericht op de implementatie bij het Rijk en de provincies: het accent van de werkzaamheden van het Regiebureau POP verschuift daarmee van algemene voorbereidingsactiviteiten naar de ondersteuning van de regelings-eigenaren om te komen tot daadwerkelijke concrete implementatie van de POP3-uitvoering door de regelingseigenaren. Het is cruciaal voor een tijdige benutting van de EU middelen dat deze fase snel wordt doorlopen zodat alle provincies in de eerste helft van 2016 POP3 maatregelen kunnen openstellen.

Om in de eerste helft van 2016 te kunnen starten met de openstelling zullen provincies uiterlijk begin 2016 besluiten moeten nemen over onder meer de volgende onderwerpen:

- Managementafspraken en prestatieovereenkomst RVO.nl POP3
- Juridische regelgeving (subsidieregeling, openstellingsbesluit)
- Inrichten van provinciale uitvoeringsorganisatie POP3 (adviescommissies, etc.)

Het Regiebureau POP zal hierbij waar mogelijk en gewenst door de regelingseigenaar ondersteuning bieden.

Doel:

Het Rijk en de provincies ondersteunen bij een snelle implementatie van het programma door o.a. verdere instrumentontwikkeling en kennisdeling, zodat in de eerste helft van 2016 provincies POP3 maatregelen daadwerkelijk open kunnen stellen.

Het Regiebureau zal werken aan verbetering van kennis en kunde over de opgestelde modellen en het gebruik daarvan, onder meer door het verspreiden van best practices tussen provincies. Het Regiebureau heeft ook een signalerende functie indien er knelpunten optreden bij de implementatie en zal in dat geval voorstellen voor verbetering doen.

Daarnaast zal het Regiebureau in samenwerking met RVO.nl, EZ en provincies een masterclass POP3 ontwikkelen en aanbieden aan direct betrokkenen bij de uitvoering van POP3. Deze masterclass is gericht het bevorderen van kennis en deskundigheid op het gebied van POP3.

In 2016 zullen de Administratieve Organisatie (AO) POP en het handboek Monitoring en Evaluatie verder worden vormgegeven en zal aandacht worden besteed aan de overdracht van kennis over deze onderwerpen.

Omdat naar verwachting de eerste wijziging van POP3 eind 2015 zal zijn goedgekeurd met het collectief agrarisch natuurbeheer en de middelen uit de eerste pijler voor de knelsectoren en water, zal begin 2016 worden gestart met het implementatietraject om de goedgekeurde wijzigingen in de praktijk door te voeren.

Belangrijkste werkzaamheden:

- Algemene coördinatie van de implementatie van de POP3 uitvoering bij regelingseigenaren (provincies en Rijk)
- Gecoördineerde openstellingskalender voor provincie en Rijk waarbij het Regiebureau provincies stimuleert en faciliteert om ervaringen m.b.t. openstellingen met elkaar uit te wisselen;
- Het bieden van ondersteuning en een platform voor de uitwisseling van best practices ten behoeve van direct bij de uitvoering van POP3 betrokkenen voor onder meer:
 - Het afsluiten of herzien van de managementafspraken van provincies en RVO.nl
 - Het (her) inrichten van provinciale organisaties voor de uitvoering van POP3
- Het aanbieden van landelijke producten, zoals een handboek voor aanvragers POP3.
- Het zo spoedig mogelijk signaleren van knelpunten bij het opstarten van het nieuwe programma en op de in het AO vastgestelde werkwijze komen tot oplossing daarvan;
- Het uitwerken van interpretatievraagstukken, die bij de verdere implementatie van het POP uit de regelingen voortvloeien.
- Implementatie/verbeteracties uit handboek Monitoring en Evaluatie;
- Ontwikkelen en implementeren Administratieve Organisatie (AO);
- Opzetten van een format voor een landelijke structuur voor een adviescommissie m.b.t. met name innovatie maatregelen (EIP);
- Opzetten programma deskundigheidsbevordering provincies (masterclasses POP3).

2.1.2. Programmabegeleiding en -toezicht

Onder programmabegeleiding en -toezicht wordt de algehele coördinatie en inhoudelijke sturing van het programma verstaan. Ook het secretariaat van het Comité van Toezicht POP Nederland, waaraan alle belangrijke programmawijzigingen en voortgangsrapportages ter goedkeuring moeten worden voorgelegd voordat deze naar de Europese Commissie worden gezonden, valt onder de werkzaamheden. Tot de programmabegeleiding wordt ook gerekend: het bijdragen aan het oplossen van problemen bij de uitvoering (helpdeskfunctie), het voeren van secretariaten van met name het Landsdelig Bestuurlijk overleg POP (LBPOP), het Twaalf Provinciën Overleg (TPO), het Begeleidingsteam POP (B-team), het EZ-POP-coördinatieoverleg, de voorbereiding van provinciale leden t.b.v. het OU-POP en het bestuurlijk overleg EZ en provincies (zie tabel 1). Bij deze overleggen zullen indien nodig ook POP2 zaken worden geagendeerd.

Doel:

Een soepele en vlekkeloze uitvoering van het programma, ook bij gewijzigde omstandigheden.

Belangrijkste werkzaamheden:

- Coördinatie van het programma, volgen van en bijdragen aan ontwikkelingen op het terrein van het plattelandsbeleid nationaal en internationaal.
- Ondersteuning sturing en toezicht Rijk en provincies bij de uitvoering van het programma.
- Helpdeskfunctie: beantwoorden en oplossen van vragen en problemen van Rijk, provincies en derden. Bijdragen aan 'ad hoc' werkgroepen.
- Implementatie van wijzigingen in de werkwijze bij de uitvoering van het programma naar aanleiding van evaluaties en beleidswijzigingen.

- Voorbereiden, coördineren en indienen van aanpassingen (notificaties en wijzigingen) van het programma. Opstellen geconsolideerde versies van het programma.
- Staatssteunzaken gerelateerd aan POP (opstellen landelijke meldingen, rapportages en inventariseren provinciale meldingen)
- Ondersteuning Comité van Toezicht POP Nederland en Beheerautoriteit bij het voorgeschreven toezicht op de kwaliteit van de uitvoering van het programma.
- Coördinatie en uitvoering van taken van Beheerautoriteit en Comité van Toezicht POP Nederland, die in het kader van het Europese verordeningen zijn voorgeschreven
- Secretariaat Comité van Toezicht POP Nederland, LBPOP, TPO, EZ-POP-coördinatieoverleg, B-team.
- Ondersteuning provinciale vertegenwoordigers in het CvT POP en het Oprachtgevers- en Uitvoerings-Overleg POP (OU-POP)
- Communicatie over POP over het programmadocument, wet- en regelgeving en uitvoering POP en de voortgang van het POP.

2.1.3. Planning en control

In 2016 is het sturen op openstellingen en vastleggen van verplichtingen een bijzonder speerpunt. Het volgen van de ontwikkelingen gebeurt op basis van twee maal per jaar te voeren gesprekken met het Betaalorgaan en overleg met de regelingseigenaren. Het Comité van Toezicht POP NL wordt over de stand van zaken geïnformeerd.

Doel:

Financieel in control zijn, volledige realisatie van het Europese budget.

Belangrijkste werkzaamheden:

- Budgetsturing en -bewaking financiën POP3: toezien op programmering en realisatie (kasuitgaven) door Rijk en provincies.
- Beheer financiële POP-tabel, inclusief top ups, opstellen eventuele notificaties ten behoeve van aanpassing daarvan.
- Samenwerking/overleg met Betaalorgaan RVO.nl, POP-coördinatoren provincies en EZ-budgethouders/beleidsdirecties ten behoeve van het financieel beheer.
- Uitvoeringsagenda, inclusief budgetbrief voor regelingseigenaren.
- Openstellingskalender met provinciale en rijks openstellingen voor 2016 en verder.
- Financiële ramingsrapportages: voorbereiden en begeleiden van de 31 januari- en 31 augustus-rapportage ten behoeve van de Europese Commissie.
- Verzamelen van informatie ten behoeve van staatssteuninventaris.
- Beheer- en controlesysteem: bijdragen aan een efficiënt en effectief beheer- en controlesysteem.

2.1.4. Monitoring en evaluatie

Monitoring en evaluatie zijn belangrijke sturingsinstrumenten voor het programma. De resultaten van monitoring en evaluatie kunnen aanleiding zijn voor aanpassing van het programma en/of de programmastructuur.

Terugkerende verplichtingen in het kader van de monitoring en evaluatie zijn het Jaarverslag over de uitvoering en het voortgangsoverleg daarover met de Europese Commissie. In 2016 worden de eerste rapportages opgesteld (over 2014/2015) en ingediend bij de Europese Commissie. Hierbij zal samen met provincies en betaalorgaan RVO.nl veel aandacht moeten worden besteed aan de afstemming

tussen automatiseringssystemen en werkwijzen, verheldering van definities van bijv. indicatoren en het inregelen van de nieuwe formats die voor deze programmaperiode door de Europese Commissie zijn voorgeschreven.

Doel:

Organiseren en begeleiden van de verzameling van gegevens voor monitoring en evaluatie, het organiseren en (laten) opstellen van rapportages over de voortgang en resultaten van het programma, het organiseren van de communicatie over de resultaten van het programma.

Belangrijkste werkzaamheden:

- Monitoring: toetsen monitoringsysteem en waar nodig doorvoeren van aanpassingen. Toezien op de verzameling van monitoringgegevens, overeenkomstig de EU-voorschriften. Coördineren en afstemmen informatieverzameling zodat externe rapportages en dataverzamelingen beter gebruikt kunnen worden voor het in beeld brengen van de resultaten van POP3
- EU-rapportage: voorbereiden en opstellen voorgeschreven (inhoudelijke) EU-rapportages, in 2016 het Jaarverslag over de uitvoering 2014/2015.
- Deelname aan internationaal overleg over EU monitoring en evaluatie, zoals het Evaluation Expert Committee en bilaterale contacten met onder meer Vlaanderen.

2.1.5. EU-aangelegenheden

Onderdeel van de werkzaamheden van het Regiebureau POP is het onderhouden van contacten met de landendesks Nederland van de Europese Commissie, en ook met het Directoraat-Generaal AGRI en Plattelandsontwikkeling in het algemeen en andere diensten en instellingen van de Europese Commissie.

Doel:

Een efficiënte, effectieve en EU-conforme implementatie van POP3 en het snel en probleemloos indienen en doorvoeren van noodzakelijk geachte notificaties en wijzigingen.

Belangrijkste werkzaamheden:

- Eerste aanspreekpunt van DG AGRI en Plattelandsontwikkeling voor dagelijks management POP3. Jaarlijks voortgangsgesprek en (regulier) werkoverleg met DG AGRI. Incidenteel contact met andere diensten, zoals DG Regio, afdeling Staatssteun, Financiële afdeling of Audit unit.
- Begeleiden en faciliteren van de lidstaatvertegenwoordiging in het Plattelandsontwikkelingscomité (RDC). Coördineren voorbereiding Nederlandse inbreng, informatievoorziening achteraf.
- Contact met Permanente Vertegenwoordiging EU en Huis der Nederlandse Provincies in Brussel.
- Voorbereiden, begeleiden en eventueel coördineren van de Nederlandse inbreng POP3 ten behoeve van het Comité voor de Landbouwfondsen en EGESIF.
- Member State Liaison: toegangsbeheer en coördinatie van het System for Fund Management in the European Community (SFC2014). Bewaken lidstaatprotocol. Informatievoorziening betrokkenen.
- Begeleiding controlebezoeken en audits van Europese Commissie en Europese Rekenkamer.
- Deelname aan EU-conferenties en workshops, bijvoorbeeld op het gebied van het terugdringen van foutenpercentages in de uitvoering en fraudebestrijding.

2.2. Programmamanagement POP2

2.2.1. Programmabegeleiding en -toezicht

De algehele coördinatie en sturing van het POP2 programma is gericht op het soepel afronden van het POP2-programma in 2016.

Doel:

Een soepele en vlekkeloze afronding van het programma.

Belangrijkste werkzaamheden:

- Helpdeskfunctie: beantwoorden en oplossen van vragen en problemen van Rijk, provincies, het betaalorgaan en derden. Opstellen laatste geconsolideerde versie van het programma POP2.
- Bijdragen aan audits en controles POP2

2.2.2. Planning en control

In 2015 was het sturen op de financiën een speerpunt. De laatste betalingen in het kader van POP2 kunnen uiterlijk in december 2015 worden gedaan. De werkzaamheden in 2016 bestaan uit het bijdragen aan de jaarrekening en de financiële afwikkeling met Rijk en provincies.

Doel:

Financieel in control zijn. Transparant en betrouwbaar afwickelen van financiën POP2.

Belangrijkste werkzaamheden:

- Beheer financiële POP-tabel, inclusief top ups en afwikkeling POP2, samenwerking/overleg met Betaalorgaan RVO.nl, POP-coördinatoren provincies en EZ-budgethouders/beleidsdirecties ten behoeve van het financieel beheer.
- Verzamelen van informatie ten behoeve van staatssteuninventaris.

2.2.3. Monitoring en evaluatie

In 2016 wordt in het kader van de monitoring en evaluatie het laatste POP2-Jaarverslag over de uitvoering in 2015 ingediend. Dit verslag wordt in het najaar in het voortgangsoverleg met de Europese Commissie besproken.

In 2016 dient de evaluatie van de gehele POP2- periode plaats te vinden; de Ex post evaluatie. Deze moet worden uitgevoerd door een onafhankelijke externe evaluator. In de beoordeling worden alle resultaten van het POP2 meegenomen. Voor de begeleiding van de evaluatie is een begeleidingsgroep ingesteld bestaande uit deelnemers van het Rijk, de provincies en het betaalorgaan RVO.nl, onder voorzitterschap van het Regiebureau. De ex-post-evaluatie moet worden ingediend vóór 31-12-2016.

Doel:

Organiseren en begeleiden van de verzameling van gegevens voor monitoring en evaluatie, het organiseren en (laten) opstellen van rapportages over de voortgang en de resultaten van het programma.

Belangrijkste werkzaamheden:

- EU-rapportage: voorbereiden, opstellen en begeleiden van de voorgeschreven (inhoudelijke) EU-rapportages, in 2016 het Jaarverslag over de uitvoering 2015 ('30 juni-rapportage', art. 82, Vo. 1698/2005) en de ex-post-evaluatie, volgens art. 86, Vo 1698/2005.

2.3. Nationaal Plattelandsnetwerk

2.3.1. Doelen en taken van het Nationaal Plattelandsnetwerk

Het Nationaal Plattelandsnetwerk heeft als doel om bij te dragen aan een goede uitvoering van het POP. Zij beoogt organisaties en actoren die met name actief zijn in het landelijk gebied, met elkaar te verbinden en netwerkvorming te bevorderen. De doelen en taken van het netwerk zijn vastgelegd in Art. 54.2 en Art. 54.3(b) van de EU-verordening 1305/2013.

De doelen van het Netwerk zijn:

- De betrokkenheid van belanghebbende partijen bij de uitvoering van het POP te vergroten;
- De kwaliteit van de uitvoering van het POP te verbeteren;
- Het brede publiek en potentiële begunstigden voor te lichten over het POP en over financieringsmogelijkheden;
- Het bevorderen van innovatie in de landbouw, de voedselproductie, de bosbouw en op het platteland.

De voorgeschreven taken van het netwerk zijn:

1. Het faciliteren van het doorstromen van goede praktijken en praktijkvoorbeelden;
2. Het faciliteren van thematische en analytische uitwisselingen tussen belanghebbenden bij plattelandsontwikkeling, inclusief het delen en verspreiden van de resultaten;
3. Het verstrekken en/of faciliteren van training- en netwerkactiviteiten voor plaatselijke groepen (in het bijzonder rond interterritoriale en transnationale samenwerking, onderlinge samenwerken en andere samenwerkingsvormen);
4. Het verzorgen en/of faciliteren van netwerkmomenten rond advies en innovatie, onder andere in samenwerking met het EIP-netwerk;
5. Het delen en verspreiden van bevindingen betreffende monitoring en evaluatie van POP2 en POP3;
6. Het voeren van de algemene communicatie rond het POP3, in overleg met de beheers autoriteit en uitgewerkt in een communicatieplan, inclusief communicatie naar een breed publiek;
7. Participeren in en bijdragen aan de werking van het European Network for Rural Development;

2.3.2. Network Support Unit (NSU)

Het Nationaal Plattelandsnetwerk wordt ondersteund door de Network Support Unit (NSU), met ingang van 2015 ondergebracht bij het Regiebureau POP. Om innovatie te bevorderen, en ter ondersteuning van de provincies en operationele groepen, maakt het coördinatie- en facilitatieloket voor het EIP-Agri onderdeel uit van de NSU. De wijze waarop de NSU haar taken uitvoert is beschreven in de Netwerkstrategie, zoals voorgelegd aan het Comité van Toezicht op 24 juni 2015. Ook de communicatiestrategie van het Regiebureau (CvT 24 juni 2015), uitgewerkt in het Communicatieplan "Het platteland verdient het!" vormen uitgangspunten voor de taakuitvoering.

De NSU richt zich op het bevorderen van kennisontwikkeling en kennisuitwisseling (zowel op inhoud als proces), het bevorderen van levendige netwerken op het platteland, het stimuleren van (duurzame) innovaties in de landbouw en het geven van bekendheid aan EIP-Agri, en het faciliteren van een debat over de waarden van het platteland.

De NSU werkt met de volgende leidraad: "Waar enthousiaste mensen elkaar vinden, wordt delen vermenigvuldigen; daar geloven we in. Wij zetten ons in om de publieke en private spelers van het platteland te verbinden: vraag met aanbod, probleem met oplossing, idee met faciliteit, producent met consument. Zo realiseren we samen een effectieve en duurzame inzet van Europese en nationale middelen'.

In 2016 gaat het POP3, het EIP-Agri en het LEADER-programma daadwerkelijk van start. Dit betekent voor de NSU dat de belangrijkste werkzaamheden zich richten op het reactiveren en nieuw opbouwen van het netwerk. De uitdaging ligt er in om adequate ondersteuning te bieden aan een goede implementatie van POP3, LEADER en EIP-Agri en tegelijkertijd flexibel in te spelen op actuele behoeftes van netwerk.

De belangrijkste werkzaamheden voor 2016 zijn:

- Het ondersteunen van de provincies bij de implementatie van POP3, op basis van de door hen aangegeven behoefte;
- De lancering van de nieuwe website;
- De organisatie van bijeenkomsten voor stakeholders en andere betrokkenen;
- Het ondersteunen van LEADER;
- Het vervullen van de taken als EIP-Servicepoint.

2.3.3. Lancering nieuwe website en inzet communicatiemiddelen

In 2016 wordt de nieuwe website voor het Nationaal Plattelandsnetwerk gelanceerd. De website is één van de belangrijkste communicatiemiddelen van de NSU. De vernieuwde website biedt onder andere:

Informatie:

- Actuele en algemene informatie over POP3, LEADER en EIP-Agri en vragen en antwoorden over POP3, EIP-Agri en LEADER;
- De resultaten van monitoring en evaluatie;
- Relevant nieuws over ontwikkelingen in de landbouw, de voedselproductie en op het platteland;
- Een agenda van relevante activiteiten en bijeenkomsten in Nederland en Europa;
- Actieve doorverwijzingen naar sites van derden (provincies, RVO.nl, ENRD, brancheorganisaties);

Inspiratie

- Goede praktijken en praktijkvoorbeelden gerelateerd aan of relevant voor POP3, LEADER en EIP;

Netwerkmogelijkheden

- Het coördinatie en facilitatie loket voor operationele groepen in het kader van EIP-Agri;
- Een eigen plek voor de LEADER-groepen;
- Een podium voor het bij elkaar brengen van vraag en aanbod, voor interactie, discussie en verdieping. Met de mogelijkheden om met elkaar in dialoog te gaan, wordt kennisuitwisseling, netwerkvorming en innovatie gestimuleerd.

Tot de lancering van de nieuwe website, beheert de NSU de website van het vorige netwerk (www.netwerkplatteland.nl).

Naast de website beheert de NSU verschillende social-media accounts van het Plattelands Netwerk (Twitter, Facebook en LinkedIn) en worden regelmatig digitale nieuwsbrieven uitgebracht.

De NSU brengt vooralsnog geen gedrukt periodiek uit. Wel wordt in het komende jaar bezien of er behoefte is aan het uitbrengen van een thematisch jaarboek.

Doelen:

Het uitvoeren van taken gericht op het voeren van de algemene communicatie rond het POP3, LEADER en EIP-Agri, het doorstromen van goede praktijken en praktijkvoorbeelden, het delen en verspreiden van bevindingen betreffende monitoring en evaluatie, uitwisselen en delen van relevante kennis, het bevorderen van een levendig netwerk.

Belangrijkste werkzaamheden 2016:

- Een actieve en zichtbare participatie in de vele, voor POP relevante, netwerken op nationaal niveau en indien aan de orde, regionaal niveau.
- Inzet op de ontwikkeling van de nieuwe website, de ontwikkeling van content en de lancering nieuwe website;
- Beheer van de website, het ophalen van content uit het netwerk en het zelf ontwikkelen van content;
- Dagelijks beheer van social media (twitter, LinkedIn en Facebookpagina);
- Uitbrengen nieuwsbrieven
- Ontwikkelen van of bijdragen aan de ontwikkeling van beeldmateriaal, infographics en/of filmmateriaal.

2.3.4. Organisatie van bijeenkomsten

In afstemming en samenwerking met het programmamanagement, en in overleg met de provincies, organiseert de NSU bijeenkomsten gericht op deskundigheidsbevordering over POP3 en EIP-Agri. Daarnaast organiseert de NSU relevante thematische bijeenkomsten en zo mogelijk bijdragen leveren aan de bijeenkomsten van derden.

Amsterdam Rural Forum

In mei 2016 organiseert de NSU een tweedaags internationale conferentie met als werktitel "Amsterdam Rural Forum". Een deel van het programma wordt vormgegeven in samenwerking met de ENRD (European Network for Rural Development), de Europese Commissie en andere partners. De bijeenkomst vindt mede zijn aanleiding in het NL-voorzitterschap van de EU in de eerste helft van 2016. Het denken van de internationale deelnemers over een duurzame ontwikkeling van de landbouw en het platteland zal worden gevoed met de inzet van kunst en cultuur. De bijeenkomst reflecteert de context waarin POP3 in Nederlands wordt uitgevoerd. Het richt zich daarbij op thema's als innovatie (EIP-Agri), de beweging tussen stad en platteland en de verhouding tussen natuur en landbouw.

Doel:

Het uitvoeren van taken gericht op het bevorderen van kennis over POP3 en EIP-Agri, het bevorderen van levendige netwerken, het faciliteren van goede praktijken en projectvoorbeelden, het faciliteren van thematische en analytische uitwisselingen; het faciliteren van training- en netwerkactiviteiten voor LAG's, het faciliteren van netwerkmomenten rond advies en innovatie (o.a. EIP-Agri).

De belangrijkste werkzaamheden:

- Organisatie Amsterdam Rural Forum in mei 2016;
- Organisatie voorjaarsbijeenkomst POP3 (deskundigheidsbevordering POP3 en inspiratie brengen op POP3-thema's).

- Organisatie thematische bijeenkomsten. Onderwerpen worden gekozen op basis van behoeftes van de provincies en het netwerk (bijv. high-tech of ketenverkorting in de landbouw);

2.3.5. Het informeren over goede praktijkvoorbeelden

Een belangrijke taak van de NSU is het verzamelen en delen van relevante voorbeeldprojecten en –processen. In 2016 gaat het POP3 programma in Nederland van start, en zullen er nog niet veel te delen zijn over Nederlandse POP3-projecten. Wel kan er inspiratie geboden worden met informatie over projecten die elders in de EU worden uitgevoerd, met goede voorbeelden uit POP2 over andere relevante ontwikkelingen uit Nederland, de EU of daarbuiten.

In 2016 zal de inzet van de NSU zich met name richten op de ontwikkeling van een praktijk gericht op het aanleveren van projectinformatie door de programmapartners en het opzetten van een structuur waarin de goede voorbeelden het beste met de buitenwereld gedeeld kunnen worden.

Doel:

Het uitvoeren van taken gericht op het faciliteren van het doorstromen van goede praktijken en praktijkvoorbeelden;

Belangrijkste werkzaamheden

- Ontwikkeling van een uitvoerbare praktijk voor de aanlevering van POP3 projectvoorbeelden door programmapartners;
- Ontwikkelen van een structuur voor een toegankelijke database;
- Actief verzamelen van goede praktijken uit diverse netwerken (ophalen uit Nationaal Plattelandsnetwerk, via bedrijfsbezoeken, van internet, ENRD, EIP-Agri);
- Aanleveren goede NL-voorbeelden aan ENRD.

2.3.6. LEADER

Voor LEADER ligt in 2016 het accent op de opstart van de 20 Leadergroepen. De NSU zal masterclasses en trainingssessies voor LAG's (o.a. nieuwe PG-leden, Leadersecretarissen en provinciale aanspreekpunten) faciliteren. Deze doelgroepen ontvangen daarbij specifieke informatie die bijdraagt aan een betere taakuitoefening. Belangrijke onderwerpen in 2016 zijn bijvoorbeeld: "monitoring en evaluatie" en "communicatie naar de burger", omdat deze zaken vanaf het begin van de programmaperiode goed in beeld moeten te zijn bij betrokkenen.

Daarnaast worden workshops georganiseerd waarin de verschillende betrokken partijen rondom LEADER met elkaar in dialoog gaan. Het doel is dat zij meer te weten komen over de wensen, verplichtingen en randvoorwaarden die bij de uitvoering van LEADER aan de orde zijn. In 2016 zal het onderwerp "EU-conformiteit" een belangrijk thema zijn, omdat dit aan de basis staat van een goede uitvoering van het programma en er juist dit punt veel risico's met zich meebrengt in verband met mogelijke fouten. Een EU-conforme uitvoering vraagt veel aandacht en roept weerstand op, maar is een duidelijke eis vanuit bestuur en beleid. Hoe meer men vertrouwd is met de administratieve praktijk van een EU-conforme uitvoering, hoe minder fouten.

De belangrijkste werkzaamheden:

- (Laten) organiseren van masterclasses, trainingssessies en workshops t.b.v. LEADER;
- Ondersteunen van LEADER-groepen bij grensoverschrijdende samenwerking.

2.3.7. Europees Innovatie Partnerschap Landbouw (EIP-Agri)

In het POP3 zijn meerdere maatregelen opgenomen gericht op innovatie in de landbouw. Het doel van deze maatregelen is om de concurrentiekracht van de landbouw te versterken, de groei van banen te bevorderen, en duurzame landbouw te stimuleren. Een bijzondere maatregel is het Europese Innovatie Partnerschap voor de landbouw (EIP-Agri). Het doel van EIP-Agri is om een brug te slaan tussen praktijk en onderzoek, zodat de praktische kennis wordt benut en verspreid en de wetenschap beter inspeelt op de behoeften van de boer. De nationale coördinatie van EIP-Agri/innovatie in de landbouw maakt onderdeel uit van de Network Support Unit. Bij EIP-Agri werkt men met Operationele Groepen (OG). Deze groepen zijn samengesteld uit minimaal één agrarische ondernemer, die kan worden bijgestaan door onderzoekers, adviseurs en andere betrokkenen.

Doel:

Het uitvoeren van de coördinerende en faciliterende taken ter ondersteuning van provincies en operationele groepen.

Belangrijkste werkzaamheden:

- Het bieden van ondersteuning aan provincies/regionale steunpunten: het vervullen van de vraagbaakfunctie (zowel via persoonlijk contact als via de website); het ondersteunen bij het proces rond de openstelling; het organiseren van bijeenkomsten en/of excursies gericht op afstemming tussen regionale/provinciale steunpunten.
- Het op nationaal niveau bieden van ondersteuning aan OG's en andere initiatiefnemers: ondersteuning bij het oprichten van OG's en het komen tot een projectaanvraag, vraagbaak voor o.a. juridische aspecten, het faciliteren en organiseren van bijeenkomsten en (internationale) excursies, het bevorderen van contacten en initiatieven tussen OG's en Europese netwerken.
- Stimuleren van de communicatie over innovatieve projecten binnen en buiten Nederland, organiseren van bijeenkomsten over trending topics, het faciliteren van het contact met het EIP-Servicepoint,
- Met betrekking tot focusgroepen: bevorderen dat voldoende Nederlandse deskundigen participeren in relevante Focusgroepen en bevorderen dat voldoende voor Nederland relevante onderwerpen worden vertaald in een Focusgroep. Daarnaast het verspreiden van de in de Focusgroepen ontwikkelde kennis.
- Informeren van en interactie met adviseurs op het gebied van innovatie in de landbouw, zodanig dat ze hun rol bij het ondersteunen van potentiële initiatiefnemers kunnen vervullen. Het onderhouden van het netwerk door contact met participanten in het netwerk van innovatie in de landbouw;
- Contact onderhouden met andere loketten voor financiering van agro-innovatie, zoals de TKI van de topsectoren, de Management Autoriteiten van de programma's EFRO en INTERREG, KvK en RvO.nl, ontwikkelingsmaatschappijen etc.
- Het voeren van actieve communicatie over innovaties in de landbouw en projecten in het kader van EIP-Agri. Opzetten van een database van innovatieve projecten. Bieden van overzichten, trends en ontwikkelingen.

2.3.8. Europese aangelegenheden

De NSU participeert in en draagt bij het aan de werking van het European Network for Rural Development (ENRD). De NSU maakt deel uit van de Assembly for Rural Networks en de Steering Group for Rural Networks (zie tabel 1).

De NSU zoekt de samenwerking met andere Europese Structuur- en Investeringsfondsen, om zo het POP – in samenhang met andere EU-fondsen – bij een breed publiek onder de aandacht te brengen. Zo draagt de NSU bij aan de organisatie van de Europa Kijkdagen en de gezamenlijke website www.europaomdehoek.nl.

Doel:

Participeren in en bijdragen aan de werking van het European Network for Rural Development, inbreng leveren in de Assembly en de Steering Group for Rural networks 2014-2020, POP3 bij een breed publiek onder de aandacht te brengen.

Belangrijkste werkzaamheden:

- Deelnemen aan relevante ENRD-bijeenkomsten en het leveren van content voor het Europese netwerk;
- Deelnemen aan bijeenkomsten van de Assembly en de Steering Group for Rural Networks 2014-2020.
- Voorbereiding en organisatie van werkbezoeken, gerelateerd aan het Europese plattelandontwikkelingsprogramma.
- Bijdragen leveren aan Europa om de Hoek/Europakijkdagen

2.3.9. Self-assessment, monitoring & evaluatie

Om de relevantie en de effectiviteit van het netwerk goed te kunnen monitoren en om bij te sturen, wordt er een interventielogica uitgewerkt (zie figuur 1) . Deze is begin 2016 gereed. Daarvoor wordt onder andere een 0-meting m.b.t. het functioneren van het huidige netwerk uitgevoerd en worden de behoeften van de verschillende doelgroepen nader in kaart gebracht. Afhankelijk van de behoeften, gekoppeld aan de doelstellingen van het netwerk, worden gericht activiteiten uitgevoerd. Evaluatie van de activiteiten kan leiden tot wijzigingen in de aanpak, in type activiteiten en de keuzes voor thema's.

De NSU zal zichzelf ook regelmatig aan een self-assessment onderwerpen door onder andere de efficiëntie van de inzet van haar middelen tegen het licht te houden. Het doel is een continue verbetering van de werking van de NSU. Een SWOT-analyse van de NSU wordt hieraan ten grondslag gelegd.

Het Nationale Plattelandsnetwerk zal uiteindelijk door onafhankelijke experts worden geëvalueerd conform art. 76 tot 79 van de CPR (Common Provisions Regulation).

Vanuit deze richtlijnen worden enkele output indicatoren meegegeven:

- Het aantal thematische en analytische uitwisselingen die hebben plaatsgevonden;
- De verschillende communicatiemiddelen die worden ingezet (zoals bijeenkomsten, publicaties, aantal projectvoorbeelden en databases);
- Aantal ENRD-activiteiten waarin is geparticipeerd.

De hoofd evaluatievraag is in hoeverre het netwerk heeft bijgedragen aan de doelen zoals neergelegd in Art 54.2. Het is een uitdagende taak om geschikte indicatoren te ontwikkelen om de toegevoegde waarde van het netwerk goed in kaart te kunnen brengen. Naast de voorgeschreven output indicatoren, meetbare zaken met betrekken tot netwerkdynamiek (

hoeveel mensen, welke vertegenwoordiging) en meetbare zaken met betrekking tot de inzet van communicatiemiddelen (zoals het aantal bezoekers van de website, volgers op social media, mate waarin berichten worden gedeeld), gaat de NSU op zoek naar aanvullende indicatoren die inzicht geven in de werking van het netwerk.

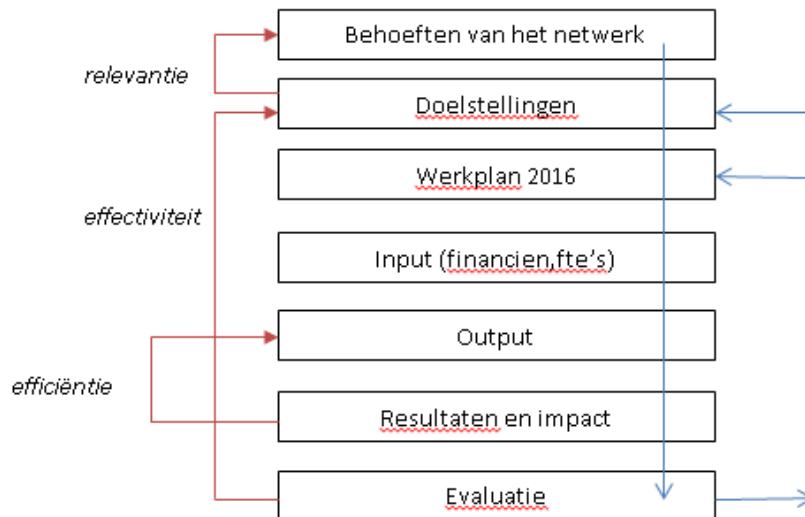

Fig. 1: Interventie logica

Werkzaamheden 2016:

- Uitvoeren 0-meting, begin 2016 gereed: behoeften van verschillende stakeholders in het netwerk in beeld en SWOT-analyse van het netwerk uitgevoerd (bijv. in de vorm van een Social Network Analysis);
- Interventielogica uitwerken, inclusief een uitgewerkte set output-indicatoren, waarmee de werking van het Netwerk gemonitord en geëvalueerd kan worden en op basis waarvan bijsturen plaats kan vinden. Begin 2016 gereed;
- Evaluatie van de activiteiten en de werking van de inzet van communicatiemiddelen;
- Continue monitoring van de behoeften van verschillende stakeholders in het netwerk;
- Uitvoeren SWOT-analyse NSU i.k.v. self-assessment;
- Ontwikkelen van nieuwe benaderingen en creatieve en innovatieve aanpakken op basis van uitkomsten van self-assessment, monitoring en evaluatie.

3. Bedrijfsvoering

3.1. Organisatie

De basis voor de organisatie en financiering van het Regiebureau is vastgelegd in het organisatie- en financieringsplan waarmee EZ en de twaalf provincies in november 2014 hebben ingestemd.

In de huidige opzet heeft het Regiebureau POP een formatie van 11 fte, die vanwege vervulling in deeltijd leidt tot een groter aantal medewerkers.

Het Regiebureau heeft geen eigen formatieplaatsen. De benodigde formatie wordt geleverd via langjarige detacheringen vanuit EZ en provincies. Naar aanleiding van een klacht van de Europese Commissie over het verloop van personeel van het Regiebureau, is in een vergadering van het Comité van Toezicht afgesproken, dat detacheringen bij het Regiebureau van langere duur zullen kunnen zijn dan normaal gebruikelijk.

Gestreefd wordt naar een evenwichtige verdeling van de staffuncties over Rijks- en provinciale ambtenaren.

Vanwege de specifieke opgaven, kent het Regiebureau twee teams:

- Het Programmteam gericht op onder meer de implementatie van het POP3 en het uitvoeren van de EU-taken ten behoeve van de Beheerautoriteit.
- De Netwerksupport Unit (NSU) ter ondersteuning van het Nationaal Plattelandsnetwerk, inclusief het servicepoint EIP-Agri.

Het Regiebureau POP organiseert het werk zodanig, dat steeds twee medewerkers met een onderwerp bekend zijn. Op deze manier wordt bij afwezigheid van een medewerker, door bijvoorbeeld vakantie of ziekte, de continuïteit van de werkzaamheden gewaarborgd.

Voor de administratieve ondersteuning, financiën, telefonische bereikbaarheid, post- en archiefzaken, agendabeheer, verslaglegging en algemene ondersteuning heeft het Regiebureau POP een office management.

Een overzicht van de bezetting per 1 januari 2016 wordt gegeven in bijlage 2.

De personele aspecten worden ondersteunt door de HRM professionals van de verschillende uitlenende organisaties.

Het ministerie van EZ faciliteert het Regiebureau op het gebied van financiële zaken en ICT.

De huisvesting in gebouw Park Nieuweroord wordt afgenomen van het Openbaar Ministerie (OM) van het ministerie van Veiligheid en Justitie; daarmee samenhangende facilitaire zaken worden verzorgd door de Belastingdienst.

3.2. Begroting

Het ministerie van EZ en de gezamenlijke provincies dragen de helft van de kosten van het Regiebureau POP. De andere helft zal worden gefinancierd uit het artikel Technische Bijstand van het ELFPO.

Het materieel budget wordt onder andere gebruikt voor huisvesting en kantoorvoorzieningen, die betrokken worden van het OM, c.q. de Belastingdienst en DICTU voor de ICT. Ook de bekostiging van verplichtingen in het kader van POP2, zoals externe monitoring- en evaluatiewerkzaamheden en van het communicatieplan, vinden hieruit plaats.

De financiering van het Regiebureau POP in 2016:

Financiering 2016	Bedrag
Ministerie van EZ	500.000
12 provincies	540.000
Subtotaal	1.040.000
Technische Bijstand EU	1.040.000
Totaal	2.080.000

De begroting van de uitgaven van het Regiebureau POP in 2016:

Begroting 2016	Bedrag
Personele uitgaven	1040.000
Materiële uitgaven (o.a. huisvesting, ICT, externe evaluatieopdrachten, vergaderkosten, communicatie, websites)	550.000
Activiteiten/evenementen Nationaal Plattelandsnetwerk en EIP AGRI	490.000
TOTAAL	2.080.000

**Bijlage 1: Samenstelling Comité van Toezicht POP Nederland
per 1 januari 2016**

De vertegenwoordiging namens de staatssecretaris van Economische Zaken:

- **De heer A. H. Gierveld**, directeur directie ELVV (voorzitter),
- **Mevrouw E.G.M. Veldhuis**, directie ELVV, namens de staatssecretaris van Economische Zaken van het ministerie van Economische Zaken (voorzitter),
- **De heer M.M. van der Burg**, Ministerie van Economische zaken, Rijksdienst voor ondernemend Nederland (RVO.nl),

De vertegenwoordiging van de provincies:

- **De heer G.M. Bierman**, provincie Noord-Holland, namens landsdeel West;
- **Mevrouw A. Hijlkema**, provincie Fryslan, namens landsdeel Noord;
- **De heer T.J.D. Mulder**, provincie Limburg, namens landsdeel Zuid;
- **De heer Thijssen**, provincie Gelderland, namens landsdeel Oost;

De raadgevende leden:

- **De heer A.J. Vermuë**, namens de Unie van Waterschappen;
- **De heer G.C. van 't Klooster**, Land- en Tuinbouw Organisatie (LTO), namens de landbouworganisaties,
- **Mevrouw K.I.M. Haanraads**, Nederlands Agrarisch Jongeren Contact, namens de sociale- en economische partners,
- **Mevrouw H.B. Scheeringa**, namens de Vereniging van Nederlandse Gemeenten;
- **De heer W.J. Kooij**, Stichting Collectief Agrarisch Natuurbeheer, namens de natuur- en milieuorganisaties;
- **Mevrouw S. Osaer**, namens de Europese Commissie

- *Het secretariaat:* **De heer J.A.W.H.M. Zwetsloot**, secretaris, directeur Regiebureau POP.
- **Mevrouw A.M.P. Nap**, adjunct secretaris, senior stafmedewerker Regiebureau POP.

Bijlage 2: Personeel Regiebureau POP per 1 januari 2016

Directeur:

- De heer ir. J.A.W.H.M. Zwetsloot

Staf Programmteam

- Mevrouw M.W.M. Bont, medewerker Communicatie/webmaster
- Mevrouw ing. D.N. Crielaard, stafmedewerker
- Mevrouw mr. E.M.J. van Gelderen, senior stafmedewerker
- Mevrouw mr. drs. A.M.P. Nap, senior stafmedewerker
- De heer F. Schenk, senior stafmedewerker
- Mevrouw W.L.M. Verviers-Rigter, senior stafmedewerker
- De heer ing. A. Vorstenburg, senior stafmedewerker
- De heer ir. A. IJlst, manager Programmteam, plv. directeur

Staf Netwerk Support Unit:

- De heer ir. C. Anker, nationaal coördinator EIP-Agri
- Mevrouw M.W.M. Bont, medewerker Communicatie/webmaster
- Mevrouw A.M.P.A. Canjels, nationaal coördinator EIP-Agri
- De heer drs. J. Hartholt, Inspirator NPN, manager NSU
- De heer ing. F. van der Ven MSc, senior stafmedewerker
- Mevrouw ir. B.G.A. Vrieling, senior stafmedewerker

Office management:

- Mevrouw S. Prijs